

Osobní a věcná pomoc, náhrady výdajů a škod

Zákon o požární ochraně a zákon o integrovaném záchranném systému

Povinnost poskytnout osobní nebo věcnou pomoc v souvislosti se zdoláváním požáru

- **Každý** (§ 18, § 19)- jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce. Nevztahuje se na případy uvedené v § 20 zákona, (Vynětí z povinnosti poskytnout osobní a věcnou pomoc).

Náhrada ušlého výdělku a náhrada výdajů

- Fyzické osobě, která podniká nebo je samostatně výdělečně činná náleží náhrada ušlého výdělku v prokázané výši. (§ 20a). Jestliže jsou s poskytnutím věcné pomoci spojeny výdaje, patří tomu kdo je poskytl náhrada výdajů(§ 21).
O náhradách rozhoduje a tyto náhrady poskytuje HZS kraje.
- U požárů objektů právnických nebo podnikajících fyzických osob, u kterých působí jen jednotky PO může HZS využít ustanovení § 21 odst. 2, které umožňuje aby náhrada výdajů oprávněné osobě (té, která pomoc poskytla) uhradila ta právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba v jejíž prospěch byla věcná pomoc poskytnuta (**nelze uplatnit při náhradách u fyzických osob**).

Náhrady škod – odškodňování úrazů

- Dojde-li u občana k poškození zdraví nebo smrti (§ 80) při jeho činnosti v **jednotce SDH obce a v požární hlídce** nebo v souvislosti s **poskytnutím pomoci při zdolávání požáru** nebo **při odstraňování následků** anebo **při cvičení jednotky PO**

Uhrazuje škodu stát, náhradu poskytuje v zastoupení státu HZS.

- Mimo to, kromě nároků podle předpisu o odškodňování úrazu (§ 81) náleží poškozenému, pozůstalým nebo dětem **jednorázové mimořádné odškodnění** (Nařízení vlády č.34/1986 ve znění 497/2002)

Náhrady škod – náhrada věcné škody

- Právnická nebo fyzická osoba má nárok na náhradu věcné škody, která vznikla při pomoci (zvolávání požáru, cvičení) nebo v důsledku opatření nutných ke zdolání požáru, zamezení šíření nebo záchranných prací na příkaz velitele zásahu, velitele jednotky PO nebo při cvičeních.

- Náhradu poskytuje a o ni rozhoduje HZS.

Neposkytuje se osobám jejíž objekty byly zasaženy požárem nebo jestliže škoda vznikla použitím hasebních látek.

- Jestliže vznikla právnické nebo fyzické osobě věcná škoda v souvislosti s pomocí poskytnutou v zájmu právnické nebo podnikající fyzické osoby, **má HZS** vůči této právnické nebo podnikající fyzické osobě (nikoliv fyzické osobě) **právo** na náhradu toho, co právnické nebo fyzické osobě poskytl.

Náhrady věcných výdajů a věcných škod - shrnutí

- **HZS může využít** ustanovení § 21 odst. 2, které umožňuje aby náhrada výdajů oprávněné osobě (té, která pomoc poskytl) uhradila ta právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba v jejíž prospěch byla věcná pomoc poskytnuta (**nelze uplatnit při náhradách pro fyzické osoby**).
- **HZS má právo** podle § 84 odst.2 jestliže vznikla právnické nebo fyzické osobě věcná škoda v souvislosti s pomocí poskytnutou v zájmu právnické nebo podnikající fyzické osoby požadovat vůči této právnické nebo podnikající fyzické osobě (**nelze uplatnit při náhradě škody která vznikla fyzické osobě**) náhradu toho, co právnické nebo fyzické osobě poskytl.

Náhrady nákladů vybraným jednotkám SDH obcí podle § 27

- Krajský úřad v přenesené působnosti hradí k zabezpečení plošného pokrytí náklady jednotkám SDH vybraných obcí spojené se zásahem mimo jejich územní obvod tj.:

Náhrada ušlého výdělku (Refundace mezd),

Spotřebované PHM,

Spotřebovaná spec.hasiva (pěnidlo, prášek, plyny).

Předmětem není amortizace a náhrada škod. Správně by nemělo být součástí dotace na neinvestiční výdaje na jednotky SDH (pro tento rok ještě zachováno).

- **SIAR 7-2003** - V případě, že jednotka SDH obce, podniku nebo HZSp bude požadovat náhradu výdajů za uskutečněný zásah podle § 27 nebo zákona o IZS pak v textové části zprávy o zásahu uvede:

- počet motohodin jednotlivé použité požární techniky a věcných prostředků PO,

- celkovou ujetou vzdálenost v rámci celého zásahu v km.

Osobní a věcná pomoc (zákon o IZS)

- **věcná pomoc** - poskytnutí věcných prostředků, **osobní pomoc** - činnost nebo služba – **při záchranných a likvidačních pracích a cvičeních** a to na výzvu velitele zásahu, hejtmana nebo starosty obce. může být i dobrovolně bez výzvy, ale s vědomím velitele zásahu, hejtmana nebo starosty obce.

Oprávnění vyžadovat pomoc (§ 20)

- hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností – podle příslušného poplachového plánu IZS,
- velitel zásahu – přímo u velitelů a vedoucích složek na místě zásahu, v ostatních případech prostřednictvím místně příslušného OPIS.
- **Jde-li o poskytnutí pomoci věcné pomoci na základě výzvy velitele zásahu, zaznamenává VZ tuto skutečnost do dokumentace o vedení zásahu. Obsah záznamu tvoří údaje o osobě, která věcný prostředek poskytla, identifikační údaje tohoto prostředku a údaje o době a účelu využití věcného prostředku. **Důležité ve vztahu k uplatňování náhrad.****

Plánovaná pomoc na vyžádání (§ 21)

- Předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci – zahrnuje se do poplachového plánu IZS, uzavírá HZS kraje pro sestavení poplachového plánu. Subjekt získává statut ostatní složky IZS (pokud není přímo uvedený v § 4 odst.2).

Povinnost poskytnout pomoc

- **Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby** v souvislosti se záchrannými pracemi a jejich přípravou – na přímou výzvu VZ, starosty obce nebo prostřednictvím OPIS. **Fyzické osoby** na výzvu starosty obce nebo VZ. (Vynětí z povinnosti poskytnout osobní a věcnou pomoc uvedené v § 26 nebo § 25 odst.3).

Náhrada za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci (§29)

- Právnícké nebo fyzické osobě náleží za poskytnutí pomoci peněžní náhrada. Poskytuje krajský úřad v jehož územním obvodu byla pomoc poskytnuta.
- Záchranné práce provádí složky IZS ve prospěch každého bezúplatně a zabezpečují je ze svých rozpočtových prostředků. V případě, že pro záchranné práce je využita plánovaná nebo neplánovaná pomoc a poskytovatel žádá o úhradu výdajů, uhrazuje ji místně příslušný krajský úřad. Obdobně v případě likvidačních prací. **Podmínkou je, že je dodržena dikce zákona o vyžadování pomoci (§ 20), jinak bez nároku na úhradu nákladů ze strany kraje. V těchto případech hrazení na základě komerčního vztahu nebo jiného vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem.**

Havárie, její původce a zásada objektivní odpovědnosti (§ 24)

- Právnícké nebo fyzické osoba, která je vlastníkem správcem nebo uživatelem zařízení, budov, látek nebo odpadů uvedených v odst.1 je při havárii poškozenou osobou a současně je považována za původce havárie ve smyslu zákona s povinnostmi stanovenými v zákoně.
- Obce, kraje popřípadě základní složky IZS – oprávnění požadovat uhrazení nákladů, které vynaložily jako náhradu za poskytnutí pomoci, za provedené likvidační práce a škody prokazatelně vzniklé havárií po původci havárie. (kompenzace vynaložených výdajů).

Náhrada škody (§ 30)

- Stát odpovídá za škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle zákona o IZS.
- Odpovědnosti se může zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám nebo způsobil havárii.
- Peněžní náhrada se poskytuje právníckým a fyzickým osobám (škoda na zdraví nebo věcná) při činnosti složek IZS nebo orgánů koordinujících záchr. a likv. práce, poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.
- Peněžní náhradu poskytuje stát prostřednictvím krajského úřadu

Ostatní

- Připravovaná směrnice MV, kterou se stanoví zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních prací a obnovovacích prací spojených s předcházením, řešením a odstraňováním následků mimořádných událostí. V návaznosti na vydání směrnice příprava SIAŘ pro HZS. **Proč směrnice – různé výklady ustanovení zákona a velké procento skutečných aplikací je řešeno dotazy na ústřední správní úřady, zejména MV a MF (ze strany krajů).**
- Důležité pro nás – „jsou za věrohodné skutečnosti považovány údaje uvedené ve zprávě o zásahu. Tyto uvedené údaje lze zpochybnit pouze soudní cestou“.
- HZS kraje v případě uplatnění náhrad bude pro krajský úřad poskytovat odborné stanovisko (pokud bude kraj požadovat).